

Program: „Programul Incluziune și Demnitate Sociala 2021-2027“

Obiectiv specific: ESO4.1. Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactice, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale (FSE+)

Ațiunea 3.2 Economie socială în mediul rural (FSE+)

Prioritate: P03. Protejarea dreptului la demnitate socială

Apel: PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12 - Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural - Regiuni mai puțin dezvoltate

Titlu: **Rural Net – întreprinderi sociale sustenabile în mediul rural în regiunile Vest, Centru și Nord-Vest**

Cod SMIS: 301626

Legislația Fiscală, Comercială și Administrativă pentru întreprinderile sociale din România

Introducere

Întreprinderile sociale au devenit o componentă esențială a economiei românești, contribuind semnificativ la dezvoltarea durabilă și la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile. Aceste entități combină obiectivele economice cu cele sociale, oferind soluții inovatoare pentru problemele comunității. Succesul și sustenabilitatea întreprinderilor sociale depind în mare măsură de un cadru legislativ favorabil. Legislația fiscală, comercială și administrativă joacă un rol crucial în reglementarea și sprijinirea întreprinderilor sociale din România. În acest context, Legea nr. 219/2015 privind economia socială, alături de alte acte normative, oferă o bază legală solidă pentru dezvoltarea și funcționarea acestora.

I. Legislația fiscală privind întreprinderile sociale din România

Legislația fiscală pentru întreprinderile sociale din România este reglementată de mai multe acte normative care stabilesc cadrul juridic și fiscal pentru funcționarea acestor entități. Iată principalele aspecte ale legislației fiscale pentru întreprinderile sociale:

1. Legea nr. 219/2015 privind economia socială

Legea nr. 219/2015 privind economia socială din România este un cadru legislativ esențial care reglementează activitatea întreprinderilor sociale și promovează economia socială. Aceasta stabilește principiile, obiectivele și măsurile de sprijin pentru entitățile care activează în acest domeniu. Mai jos sunt detaliate principalele aspecte ale acestei legi:

Obiectivele Legii nr. 219/2015

- Promovarea economiei sociale ca sector distinct al economiei.
- Creșterea ocupării forței de muncă și incluziunea socială a persoanelor din grupuri vulnerabile.
- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru comunitățile locale.
- Susținerea dezvoltării durabile și a inovării sociale.

Legea nr. 219/2015 privind economia socială din România stabilește un set de principii fundamentale care guvernează activitatea întreprinderilor sociale. Aceste principii sunt esențiale pentru asigurarea că întreprinderile sociale funcționează într-un mod care promovează bunăstarea socială, incluziunea și dezvoltarea durabilă. Iată principalele principii ale Legii nr. 219/2015:

Principiile Legii nr. 219/2015 privind economia socială

- a) Prioritatea obiectivelor sociale și de mediu față de maximizarea profitului:

Întreprinderile sociale pun accentul pe atingerea obiectivelor sociale și de mediu, considerând maximizarea profitului un obiectiv secundar. Acestea își concentrează eforturile pe creșterea bunăstării comunității și pe soluționarea problemelor sociale și de mediu.

b) Alocarea majorității profitului pentru obiectivele sociale:

Întreprinderile sociale trebuie să reinvestească cel puțin 90% din profitul realizat în scopul atingerii obiectivelor sociale sau în dezvoltarea întreprinderii. Acest principiu asigură că resursele generate de întreprindere sunt folosite în beneficiul comunității.

c) Autonomie și gestionare democratică:

Întreprinderile sociale sunt gestionate în mod democratic, implicând angajații, membrii și alte părți interesate în procesul decizional. Acest principiu promovează transparența, responsabilitatea și participarea activă a celor implicați în activitatea întreprinderii.

d) Responsabilitatea față de comunitate:

Întreprinderile sociale își desfășoară activitatea cu respectarea intereselor comunității locale, contribuind la dezvoltarea acesteia. Ele sunt responsabile față de comunitatea în care își desfășoară activitatea și se angajează să răspundă nevoilor acesteia.

e) Inovația socială:

Întreprinderile sociale sunt încurajate să dezvolte soluții inovatoare pentru problemele sociale, economice și de mediu. Inovația socială este esențială pentru găsirea unor metode noi și eficiente de a aborda provocările sociale și de a crea valoare adăugată pentru comunitate.

f) Sustenabilitatea economică și socială:

Întreprinderile sociale trebuie să asigure sustenabilitatea atât din punct de vedere economic, cât și social. Acestea trebuie să fie capabile să-și susțină activitatea pe termen lung, generând resurse suficiente pentru a-și atinge obiectivele sociale și economice.

Implementarea principiilor

Întreprinderile sociale care doresc să obțină statutul de întreprindere socială sau de întreprindere socială de inserție trebuie să respecte aceste principii și să demonstreze angajamentul lor față de obiectivele sociale. Procedura de atestare și certificare implică evaluarea conformității cu aceste principii, iar agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă (AJOFM) sunt responsabile pentru monitorizarea și controlul respectării acestora.

Impactul activităților economice cu scop social

Activitățile economice cu scop social au un impact pozitiv semnificativ asupra comunității și mediului, contribuind la:

- Reducerea sărăciei și excluziunii sociale: Prin crearea de locuri de muncă și oferirea de suport pentru persoanele vulnerabile.
- Dezvoltarea comunitară: Prin investiții în proiecte locale și îmbunătățirea condițiilor de viață.
- Protecția mediului: Prin implementarea de practici sustenabile și promovarea reciclării și reutilizării.

- Îmbunătățirea accesului la servicii esențiale: Cum ar fi educația, sănătatea și asistența socială, pentru grupurile dezavantajate.

II. Beneficii și facilități fiscale pentru întreprinderile sociale

Întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție din România beneficiază de diverse facilități și avantaje fiscale, conform legislației în vigoare, inclusiv Legea nr. 219/2015 privind economia socială. Aceste facilități sunt menite să sprijine dezvoltarea și sustenabilitatea acestor entități, contribuind la realizarea obiectivelor lor sociale și la integrarea persoanelor din grupuri vulnerabile. Iată o prezentare detaliată a beneficiilor și facilităților fiscale disponibile:

Beneficii fiscale pentru întreprinderile sociale

a) Scutiri de taxe și impozite:

Întreprinderile sociale pot beneficia de scutiri de la plata anumitor taxe și impozite locale, cum ar fi impozitul pe clădiri și impozitul pe terenuri, în funcție de deciziile autorităților locale.

b) Reducerea contribuțiilor sociale:

Pentru angajarea persoanelor din grupuri vulnerabile, întreprinderile sociale de inserție pot beneficia de reduceri ale contribuțiilor sociale datorate de angajator, în conformitate cu prevederile legale și cu condițiile specifice aplicabile.

c) Facilități la plata TVA:

În anumite cazuri, întreprinderile sociale pot beneficia de scutiri sau reduceri de TVA pentru anumite bunuri și servicii, în conformitate cu legislația fiscală în vigoare.

d) Reducerea contribuțiilor sociale:

Întreprinderile sociale de inserție, care angajează persoane din grupuri vulnerabile, pot beneficia de reduceri ale contribuțiilor sociale datorate de angajator.

Alte beneficii și facilități

a) Acces la finanțări și granturi:

Întreprinderile sociale au acces prioritar la fonduri nerambursabile și granturi oferite de programele naționale și europene destinate dezvoltării economiei sociale. Aceste fonduri pot fi utilizate pentru investiții, dezvoltare de proiecte sociale și activități de inserție socială.

b) Programe de formare și consiliere:

Întreprinderile sociale pot beneficia de programe de formare profesională și consiliere oferite de agențiile de ocupare a forței de muncă și alte instituții publice sau private. Aceste programe sunt menite să îmbunătățească capacitățile manageriale și operaționale ale întreprinderilor sociale.

c) Facilități pentru achiziții publice:

Întreprinderile sociale pot avea acces prioritar sau facilități în cadrul procedurilor de achiziții publice, în special pentru contractele care vizează furnizarea de servicii sociale, educaționale, de sănătate și alte servicii comunitare.

d) Sprijin din partea autorităților publice:

Autoritățile publice pot oferi suport sub formă de subvenții, garanții pentru credite, consiliere tehnică și juridică, precum și alte forme de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale.

- Rețele și parteneriate:

a) Acces la rețele de economie socială:

Întreprinderile sociale pot face parte din rețele de economie socială care facilitează schimbul de bune practici, accesul la resurse și dezvoltarea colaborărilor strategice.

b) Parteneriate public-private:

Întreprinderile sociale pot încheia parteneriate cu autoritățile publice și alte organizații pentru a dezvolta și implementa proiecte sociale și economice de impact.

III. Legislația comercială privind întreprinderile sociale din Romania

Legislația comercială pentru întreprinderile sociale din România implică un set de reglementări care definesc și guvernează activitatea acestora în contextul economiei sociale. Iată principalele acte normative și aspectele relevante:

- Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii

Deși nu este specifică întreprinderilor sociale, această lege include prevederi care pot fi relevante pentru întreprinderile sociale mici și mijlocii, cum ar fi:

- Facilități și suport pentru IMM-uri: Inclusiv acces la finanțare, programe de dezvoltare și consultanță.
- Măsuri de sprijin: Pot include granturi, subvenții și alte forme de asistență pentru dezvoltarea activităților economice.

Alte reglementări relevante:

- Codul Muncii: Reglementează relațiile de muncă, inclusiv pentru angajații întreprinderilor sociale.
- Legislația privind achizițiile publice: Întreprinderile sociale pot participa la proceduri de achiziții publice și pot beneficia de prevederi favorabile, cum ar fi accesul la contracte rezervate.
- Legislația privind protecția consumatorilor: Reglementează obligațiile întreprinderilor în relația cu consumatorii, inclusiv calitatea produselor și serviciilor, publicitatea și informarea consumatorilor.

IV. Legislația administrativă privind întreprinderile sociale din Romania

Legislația administrativă pentru întreprinderile sociale din România stabilește cadrul legal și procedural necesar pentru înființarea, funcționarea și reglementarea acestora. Iată principalele aspecte și acte normative relevante:

1. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale nu reglementează în mod direct întreprinderile sociale. Aceasta este legea generală care stabilește cadrul juridic pentru înființarea, organizarea și funcționarea societăților comerciale în România, cum ar fi societățile pe acțiuni (S.A.), societățile cu răspundere limitată (S.R.L.), societățile în nume colectiv (S.N.C.), societățile în comandită simplă (S.C.S.) și societățile în comandită pe acțiuni (S.C.A.).
2. Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii

Această lege include prevederi care pot fi aplicate și întreprinderilor sociale, oferind suport administrativ pentru înființare și dezvoltare:

- Facilități și suport administrativ: Întreprinderile sociale pot beneficia de facilități oferite IMM-urilor, inclusiv acces la finanțare, consultanță și programe de dezvoltare.
3. Codul Muncii (Legea nr. 53/2003)
Reglementează relațiile de muncă pentru angajații întreprinderilor sociale, inclusiv:
    - Contractele de muncă: Norme privind încheierea, executarea și încetarea contractelor individuale de muncă.
    - Drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor: Include prevederi referitoare la timpul de muncă, salariu, concedii și alte aspecte legate de relațiile de muncă.
  4. Legea nr. 82/1991 privind contabilitatea
Reglementează aspectele contabile pentru toate entitățile juridice, inclusiv întreprinderile sociale:
    - Obligații contabile: Întreprinderile sociale trebuie să țină contabilitatea în conformitate cu reglementările legale și să întocmească situații financiare anuale.

V. Riscuri și beneficii în înființarea unei întreprinderi sociale:

Înființarea unei întreprinderi sociale în România vine cu o serie de riscuri și beneficii. Este important să înțelegeți atât avantajele, cât și provocările asociate cu această formă de organizare pentru a lua decizii informate. Iată o prezentare detaliată a riscurilor și beneficiilor:

Beneficii

1. Impact social pozitiv:
  - Scop social: Întreprinderile sociale sunt create pentru a aborda probleme sociale, economice sau de mediu, contribuind astfel la bunăstarea comunității și la incluziunea socială a persoanelor vulnerabile.
  - Credibilitate și reputație: O întreprindere socială poate câștiga respect și suport din partea comunității și a altor părți interesate, datorită misiunii sale sociale.
2. Beneficii fiscale și facilități:
  - Scutiri de taxe și impozite: Întreprinderile sociale pot beneficia de scutiri sau reduceri de taxe și impozite locale, ceea ce poate reduce semnificativ costurile operaționale.
  - Acces la finanțări și granturi: Există programe de finanțare naționale și europene dedicate întreprinderilor sociale, care pot oferi fonduri nerambursabile și alte forme de sprijin financiar.
3. Suport din partea autorităților publice și a organizațiilor non-guvernamentale:

- Programe de formare și consiliere: Întreprinderile sociale pot beneficia de programe de formare profesională și consiliere oferite de agențiile de ocupare a forței de muncă și alte instituții.
  - Parteneriate și rețele: Întreprinderile sociale pot stabili parteneriate strategice cu autoritățile publice, alte întreprinderi sociale și organizații non-guvernamentale, ceea ce poate facilita accesul la resurse și oportunități de colaborare.
4. Acces prioritar la contractele de achiziții publice:
- Rezervarea contractelor: Întreprinderile sociale pot avea acces prioritar la anumite contracte de achiziții publice, în special pentru furnizarea de servicii sociale, educaționale sau de sănătate.

Riscuri

1. Sustenabilitate financiară:
  - Dificultăți în generarea veniturilor: Întreprinderile sociale pot întâmpina dificultăți în a genera venituri suficiente pentru a acoperi costurile operaționale și pentru a reinvesti în scopuri sociale.
  - Dependența de finanțări externe: Există riscul ca întreprinderea socială să depindă prea mult de finanțările și granturile externe, ceea ce poate afecta sustenabilitatea pe termen lung.
2. Provocări administrative și de gestionare:
  - Birocrație: Procedurile de înființare și de obținere a certificatelor pot fi complexe și consumatoare de timp.
  - Lipsa de experiență managerială: Fondatorii întreprinderilor sociale pot întâmpina dificultăți în gestionarea eficientă a afacerii, în special dacă nu au experiență anterioară în management.
3. Concurență:
  - Piață competitivă: Întreprinderile sociale trebuie să concureze cu alte afaceri care nu au aceleași constrângeri sociale și care pot avea mai multe resurse financiare și logistice.
4. Impact limitat:
  - Resurse limitate: Resursele financiare, umane și logistice limitate pot restricționa capacitatea întreprinderii sociale de a-și atinge obiectivele sociale și de a avea un impact semnificativ.
5. Reglementări și conformitate:
  - Schimbări legislative: Întreprinderile sociale trebuie să se conformeze unui set specific de reglementări și să fie pregătite pentru posibile schimbări legislative care ar putea afecta funcționarea lor.

